

Suvestinė redakcija nuo 2007-01-01 iki 2008-12-31

Įstatymas paskelbtas: Žin. 2000, Nr. [75-2264](#), i. k. 1001010ISTAIII-1897

Nauja redakcija nuo 2005-07-01:

Nr. [X-116](#), 2005-02-15, Žin. 2005, Nr. 31-974 (2005-03-05) ; Žin. 2005, Nr. 35-0 (2005-03-17), i. k. 1051010ISTA000X-116

LIETUVOS RESPUBLIKOS SAUGIOS LAIVYBOS ĮSTATYMAS

2000 m. rugpjūčio 29 d. Nr. VIII-1897
Vilnius

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas

1. Saugios laivybos įstatymas nustato saugios laivybos reikalavimus laivams, plaukiojantiems su Lietuvos valstybės vėliava, bei užsienio laivams, įplaukiantiems į Lietuvos Respublikos jūrų uostus, taip pat reglamentuoja saugios laivybos valstybinę priežiūrą ir administravimą, žmonių ir laivų gelbėjimą, laivų avarijų tyrimą, paskendusio turto iškėlimą bei atsakomybę už saugios laivybos reikalavimų nevykdymą.

2. Šio įstatymo tikslas – įgyvendinant Lietuvos Respublikoje tarptautinės jūrų teisės ir Europos Sąjungos teisės normas saugios laivybos srityje:

1) užtikrinti, kad laivai, plaukiojantys su Lietuvos valstybės vėliava, atitiktų tarptautinius, Europos Sąjungos teisės aktų ir Lietuvos Respublikos įstatymų bei kitų teisės aktų nustatytus saugios laivybos reikalavimus;

2) mažinti laivų, neatitinkančių tarptautinių saugios laivybos reikalavimų, skaičių.

3. Šio įstatymo ir pagal jį priimtų teisės aktų normos netaikomos:

1) užsienio valstybėse įregistruotiems laivams, kurie plaukia per Lietuvos Respublikos teritorinę jūrą naudodamiesi taikaus plaukimo teise, ir juose esantiems asmenims;

2) Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių karo ir pakrančių apsaugos laivams. Karinių incidentų, agresijos, laivų pažeidėjų sulaikymo ar kitais ekstremaliais atvejais šiame punkte nurodyti laivai, plaukdami uostų akvatorijomis, naudojami prioriteto teise;

3) laivams, plaukiojantiems vidaus vandenimis;

4) laivams, kurių maksimalus ilgis, nurodytas laivo dokumentuose, mažesnis negu 12 metrų;

5) pramoginiams laivams, nevykdantiems komercinių reisų;

6) mediniams primityvios konstrukcijos laivams.

4. Visais atvejais šio straipsnio 3 dalyje minimi laivai, plaukdami bendrojo naudojimo vandens keliais, vadovaujasi 1972 metų tarptautine konvencija dėl tarptautinių taisyklių, padedančių išvengti laivų susidūrimų jūroje, o plaukdami uostų akvatorijomis šių laivų kapitonai privalo vykdyti uostų laivybos taisyklių reikalavimus ir uostų laivų eismo tarnybų budinčių pareigūnų nurodymus saugios laivybos klausimais.

5. Šio įstatymo nuostatos suderintos su šio įstatymo priede nurodytais Europos Sąjungos teisės aktais.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Bendrojo naudojimo vandens keliai** – laivybai tinkami vandenys, esantys Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje ir nurodyti jūrlapiuose.

2. **Gelbėjimas** – bet kokie veiksmai ar veikla, atliekami norint suteikti pagalbą žmonėms, laivui ir (ar) bet kuriam kitam turtui ar išvengti žalingo poveikio aplinkai ar saugiai laivybai Lietuvos Respublikos atsakomybės zonos jūrinėje dalyje.

3. **Gelbėjimo vienetas** – turintis reikiamas technines priemones ir apmokytą gelbėti personalą vienetą (laivas, orlaivis ar kt.), galintis užtikrinti efektyvų gelbėjimą ar paieškos vykdymą.

4. **Greitaeigis laivas** – laivas, galintis plaukti maksimaliu greičiu, ne mažesniu už nurodytą 1974 metų tarptautinės žmonių gyvybės apsaugos jūroje konvencijos X skyriaus 1 taisyklės 2 dalyje.

5. **Inspektorius** – Lietuvos saugios laivybos administracijos valstybės tarnautojas, atestuotas susisiekiimo ministro nustatyta tvarka ir vykdančias laivo vėliavos valstybinės kontrolės inspektoriaus ir (ar) valstybinės laivų kontrolės uoste inspektorių funkcijas.

6. **Keleivinis keltas** – keleivinis laivas, įrengtas taip, kad į jį galėtų įvažiuoti ir iš jo išvažiuoti kelių ar geležinkelių transporto priemonės.

7. **Keleivinis laivas** – laivas, skirtas vežti daugiau kaip 12 keleivių.

8. **Klasifikacinė bendrovė** – juridinis asmuo, atitinkantis tarptautinius saugios laivybos reikalavimus, keliamus laivų techninę priežiūrą bei apžiūrą atliekančioms ir laivams privalomus dokumentus išduodančioms organizacijoms.

9. **Laivas** – bet kurio tipo savaeigis ar nesavaeigis plaukiojantis statinys, kuris yra arba gali būti naudojamas laivybai.

10. **Laivavedys** – vadovaujančios laivo įgulos narys, turintis atitinkamą jūrinio laipsnio diplomą ir vedantis laivą.

11. **Laivo įgula** – laivo kapitonas ir kiti jūrininkai, atliekantys laive užduotis, susijusias su laivo eksploatavimu ar aptarnavimu, ir įrašyti laivo įgulos sąraše.

12. **Laivo įrenginiai** – įranga, kuri pagal tarptautinius saugios laivybos reikalavimus turi būti naudojama laive saugiai laivybai ir jūros aplinkos apsaugai nuo taršos užtikrinti arba kuri laivo savininko nurodymu yra papildomai naudojama laive ir kuriai, vadovaujantis Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, reikalingas Lietuvos saugios laivybos administracijos arba įgaliotos klasifikacinės bendrovės patvirtinimas, kad įranga atitinka tarptautinius saugios laivybos reikalavimus.

13. **Laivo kapitonas** – jūrininkas, turintis atitinkamą jūrinio laipsnio diplomą ir vadovaujantis laivo įgulai bei valdantis laivą.

14. **Lietuvos Respublikos atsakomybės rajonas** – Lietuvos jūros rajonas arba kita Baltijos jūros dalis, dėl kurios susitarta su kaimyninėmis valstybėmis pagal 1992 m. Helsinkio konvenciją dėl Baltijos jūros baseino jūrinės aplinkos apsaugos, kurioje Lietuva atsakinga už atsakomųjų veiksmų reaguojant į jūros taršą organizavimą.

15. **Lietuvos Respublikos atsakomybės zonos jūrinė dalis** – Lietuvos paieškos ir gelbėjimo rajonas Baltijos jūroje bei Kuršių marios. Lietuvos Respublikos atsakomybės zonos jūrinė dalis sutampa su Vilniaus skrydžių informacijos rajonu (Vilniaus FIR).

16. **Locmanas** – asmuo, turintis susisiekiimo ministro nustatytos formos locmano liudijimą, suteikiantį teisę padėti laivo kapitonui vesti laivą bei jį švartuoti. Locmanas nėra vedamo laivo įgulos narys.

17. **Navigacijos įrenginiai** – kranto ir bendro naudojimo vandens keliuose plūduriuojantys įrenginiai, kuriais gaunama informacija, būtina saugiai laivybai užtikrinti.

18. **Navigacijos įrenginių veikimo sektorius** – teritorija, kurioje privalomai užtikrinamas saugiai laivybai būtinos informacijos teikimas navigacijos įrenginiais.

19. **Pakrančių apsaugos laivas** – valstybei nuosavybės teise priklausantis nekomerciniais tikslais naudojamas laivas, turintis specialius aiškiai matomus ženklus, užrašą ir atliekantis valstybės sienos apsaugos funkcijas.

20. **Priverstinis gelbėjimas** – gelbėjimas, atliekamas be laivo ir (ar) turto savininko ar valdytojo prašymo ir (ar) sutikimo, siekiant pašalinti grėsmę saugiai laivybai ar išvengti žalingo poveikio aplinkai.

21. **Saugios laivybos reikalavimai** – saugios laivybos ir taršos iš laivų prevencijos reikalavimai.

22. **Saugios laivybos valdymo sistema** – struktūrizuota ir dokumentuota sistema, leidžianti laivybos įmonės darbuotojams efektyviai įgyvendinti laivybos įmonės saugios laivybos užtikrinimo ir aplinkos apsaugos politiką.

23. **Specialios paskirties laivas** – laivas, kurio korpusas, įrengimai ir mechanizmai yra suprojektuoti konkrečiai specifinei veiklai ir kuris yra skirtas plaukioti nustatytame plaukiojimo rajone, o jo įgulą sudaro specialiai parengtas personalas, atliekantis laivo paskirtį atitinkančias funkcijas.

24. **Tarptautiniai saugios laivybos reikalavimai** – Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis ir pagal jas Tarptautinės jūrų organizacijos, Tarptautinės darbo organizacijos, kitų tarptautinių ir regioninių organizacijų, kurių narė yra Lietuvos Respublika, nustatyti saugios laivybos reikalavimai.

25. **Uostas** – teritorija (uosto žemė ir akvatorija), skirta laivams įplaukti ir išplaukti, stovėti, aptarnauti, kroviniams perkrauti, taip pat keleiviams aptarnauti.

26. **Uosto administracija** – uostą valdanti įmonė.

27. **Uosto kapitonas** – asmuo, atsakingas už laivybos priežiūrą ir užtikrinantis tvarkos palaikymą Lietuvos Respublikos jūrų uosto akvatorijoje bei krantinėse.

28. **Žvejybos laivas** – laivas, išduotame laivo klasės liudijime turintis įrašą „žvejybos laivas“ ir pritaikytas verslinei žvejybai.

ANTRASIS SKIRSNIS

SAUGIOS LAIVYBOS VALSTYBINIO ADMINISTRAVIMO ORGANIZAVIMAS

3 straipsnis. Saugios laivybos valstybinio administravimo organizavimas

1. Saugios laivybos valstybinį administravimą organizuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybė, o vykdo Susisiekimo ministerija kartu su Lietuvos saugios laivybos administracija (toliau – Administracija).

2. Susisiekimo ministerija nustato saugios laivybos reikalavimus ir jų bei Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ir Europos Sąjungos teisės aktų, reglamentuojančių saugią laivybą, reikalavimų įgyvendinimo Lietuvos Respublikoje tvarką.

3. Susisiekimo ministerijos įgaliota Administracija nustato saugią laivybą reglamentuojančius techninius ir organizacinius reikalavimus bei vykdo kitas šio įstatymo nustatytas funkcijas.

4 straipsnis. Įgaliotos klasifikacinės bendrovės

1. Lietuvos Respublikos vardu atlikti laivų techninę priežiūrą bei apžiūrą vadovaujantis Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, Lietuvos Respublikos teisės aktais, kvalifikacinių bendrovių taisyklėmis ir išduoti atitinkamus tai patvirtinančius dokumentus turi teisę susisiekimo ministro nustatyta tvarka Administracijos sprendimu įgaliotos klasifikacinės bendrovės.

2. Lietuvos Respublikoje gali būti įgaliojamos tik Europos Komisijos pripažintos organizacijos, Komisijos sprendimu įrašytos į Pripažintųjų organizacijų sąrašą.

3. Įgaliotų klasifikacinių bendrovių teisės ir pareigos, Lietuvos Respublikos vardu atliekant laivų techninę priežiūrą bei apžiūrą ir išduodant laivams atitinkamus dokumentus, nustatomos pagal sutartis, sudarytas tarp Administracijos ir įgaliotų klasifikacinių bendrovių. Tokios sutartys sudaromos pagal susisiekimo ministro patvirtintas standartines sutarčių sąlygas.

4. Administracija atlieka įgaliotų klasifikacinių bendrovių veiklos priežiūrą, skelbia „Valstybės žiniose“ informaciją apie naujas įgaliotas klasifikacines bendroves ir apie įgaliotas klasifikacines bendroves, kurių teisė Lietuvos Respublikos vardu vykdyti techninę priežiūrą sustabdyta susisiekimo ministro nustatyta tvarka.

5 straipsnis. Lietuvos saugios laivybos administracija

1. Administracija yra biudžetinė įstaiga. Susisiekimo ministerija atlieka Administracijos steigėjo funkcijas.
2. Administracijos organizacinę struktūrą ir nuostatus tvirtina susisiekimo ministras.
3. Administracija išlaikoma iš Lietuvos valstybės biudžeto.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [X-812](#), 2006-09-14, *Žin.*, 2006, Nr. 107-4049 (2006-10-06), i. k. 1061010ISTA000X-812

4. Administracijos direktorius nustato Administracijos darbuotojų pareigybes. Į jas skiriami asmenys privalo turėti jūrinį laipsnį. Darbo metu Administracijos darbuotojai dėvi uniformą, atitinkančią susisiekimo ministro nustatytus pavyzdžius.

5. Šio straipsnio 4 dalyje nurodytiems darbuotojams kas 2 metus gali būti suteikiamos iki 6 mėnesių atostogos kvalifikacijai tobulinti – išplaukti į jūrą.

6 straipsnis. Administracijos funkcijos

Administracija atlieka šias funkcijas:

- 1) kontroliuoja, kaip vykdomi tarptautiniai, Europos Sąjungos teisės aktų ir Lietuvos Respublikos įstatymų bei kitų teisės aktų nustatyti saugios laivybos reikalavimai;
- 2) Lietuvos Respublikos jūrų laivų registre registruoja laivus ir išduoda šio įstatymo 16 straipsnio 2 dalyje nurodytus dokumentus;
- 3) vykdo valstybinę laivų kontrolę uoste ir laivų, plaukiojančių su Lietuvos valstybės vėliava, laivo vėliavos valstybinę kontrolę, jų techninę priežiūrą bei išduoda privalomus dokumentus;
- 4) akredituoja jūrininkų mokymosi įstaigas bei prižiūri jų veiklą, išduoda jūrininkų kvalifikacinius dokumentus, jūrininkų knygeles, tvirtina darbo laive ir plaukiojimo stažą;
- 5) sudaro valstybinę Lietuvos Respublikos jūrų uostų, teritorinės jūros ir išskirtinės ekonominės zonos hidrografinę nuotrauką, skelbia hidrografinius duomenis;
- 6) įrengia, eksploatuoja ir prižiūri kranto navigacinius įrenginius, aptarnaujančius bendro naudojimo vandens kelius, kontroliuoja jų veikimą, teikia navigacinę informaciją;
- 7) organizuoja ir koordinuoja naftos bei kitų pavojingų ir kenksmingų medžiagų išsiliejimo Lietuvos Respublikos atsakomybės rajone ir Kuršių mariose likvidavimo darbus, kontroliuoja, kaip uostų administracijos ir uostų naudotojai, įmonės, vykdančios veiklą Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje ir išskirtinėje ekonominėje zonoje, yra pasirengusios likviduoti naftos bei kitų pavojingų ir kenksmingų medžiagų išsiliejimą, tvarkyti laivų generuojamus teršalus;
- 8) organizuoja, koordinuoja ir vadovauja nelaimės ištiktų žmonių paieškai ir gelbėjimui Lietuvos Respublikos atsakomybės zonos jūrinėje dalyje;
- 9) koordinuoja paskendusio turto iškėlimą iš Lietuvos Respublikos teritorinės jūros, uostų bei terminalų, neįeinančių į jūrų uosto akvatoriją, akvatorijų;
- 10) prižiūri įgaliotų klasifikacinių bendrovių veiklą;
- 11) atestuoja įmones, teikiančias su saugia laivyba susijusias paslaugas;
- 12) vykdo kitų valstybių kompetentingų institucijų išduotų jūrinių laipsnių diplomų pripažinimo procedūras susisiekimo ministro nustatyta tvarka;
- 13) atlieka kitas Lietuvos Respublikos įstatymuose, įstatymų lydimuosiuose aktuose ir Administracijos nuostatuose nustatytas funkcijas.

7 straipsnis. Uosto kapitonas

1. Lietuvos Respublikos jūrų uosto veiklą, susijusią su saugia laivyba ir taršos iš laivų prevencija, užtikrina uosto kapitonas. Uosto kapitoną skiria ir atleidžia uosto administracijos vadovas.
2. Uosto kapitono veiklą reglamentuoja šis įstatymas bei kiti jūrų uosto veiklą reglamentuojantys teisės aktai ir uosto kapitono nuostatai. Uosto kapitono nuostatus, suderintus su Administracija, tvirtina uosto administracijos vadovas.
3. Uosto kapitono reikalavimu uoste esantys laivai, panaudodami turimas technines priemones, privalo suteikti pagalbą uoste nelaimės ištiktiems laivams ir žmonėms.

4. Uosto kapitono sprendimai jo kompetencijai priklausančiais klausimais yra privalomi ir turi būti vykdomi nedelsiant. Uosto kapitono sprendimai ir veiksmai gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

8 straipsnis. Uosto kapitono pagrindinės funkcijos

1. Uosto kapitonas per jam pavaldžias tarnybas:
 - 1) organizuoja laivų eismą ir locmanų veiklą;
 - 2) organizuoja taršos likvidavimo darbus uosto akvatorijoje, suteikia operatyvinę pagalbą likviduojant naftos taršą;
 - 3) kontroliuoja uosto akvatorijos gyli, vykdo uosto navigacinių įrenginių ir uosto navigacijos ženklų priežiūrą;
 - 4) kontroliuoja laivų grimzlę;
 - 5) kontroliuoja uosto krantinių būklę;
 - 6) teikia Administracijai ir laivams uosto navigacinę ir hidrometeorologinę informaciją;
 - 7) leidžia laivams įplaukti į uostą ir išplaukti iš jo, registruoja laivų įplaukimą ir išplaukimą susisiekimo ministro nustatyta tvarka;
 - 8) susidarius ekstremalioms situacijoms uoste, perdislokuoja laivus;
 - 9) kontroliuoja pavojingų krovinių pakrovimą, iškrovimą ir judėjimą uoste.
2. Uosto kapitonas privalo neleisti laivui išplaukti iš uosto, jeigu:
 - 1) yra gautas inspektoriaus sprendimas dėl draudimo laivui išplaukti iš uosto;
 - 2) laivas pakrautas daugiau nei leidžia laivo krovos žymės;
 - 3) įvykus laivo (laivų) avarijai, nepateikta avarijai tirti reikalinga informacija;
 - 4) pakrautas laivas kelia grėsmę saugiai laivybai šio įstatymo 25 straipsnyje nustatytais atvejais;
 - 5) yra gauta teismo nutartis dėl laivo arešto ar sulaikymo;
 - 6) tai numatyta kituose galiojančiuose Lietuvos Respublikos teisės aktuose.
3. Uosto kapitonas turi teisę neleisti laivui išplaukti iš uosto, jeigu laivo ir (arba) krovinio savininkas nesumokėjo uosto rinkliavų ir baudų, laivas sužalojo ar sunaikino uosto infrastruktūrą ir (ar) suprastruktūrą, nepadengė išlaidų, kurias uosto administracija patyrė organizuodama laivo ar krovinio gelbėjimo darbus bei taršos iš laivų prevencijos ar likvidavimo darbus, arba nepateikė tokį atsiskaitymą (žalos atlyginimą) užtikrinančios garantijos.
4. Uosto kapitonas turi teisę neleisti laivui įplaukti į uostą, jei laivas neatitinka tarptautinių, Europos Sąjungos bei Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytų saugios laivybos reikalavimų.

TREČIASIS SKIRSNIS LAIVO TINKAMUMAS PLAUKIOTI

9 straipsnis. Laivo tinkamumas plaukioti

Tinkamu plaukioti nustatytame plaukiojimo rajone yra pripažįstamas laivas, suprojektuotas, pastatytas, įrengtas ir eksploatuojamas laikantis teisės aktų nustatytų techninių, navigacinių, ekologinių, įgulos komplektavimo, darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės saugos reikalavimų, o laivo valdytojas turi tai patvirtinančius galiojančius dokumentus, išduotus Administracijos ar įgaliotos klasifikacinės bendrovės.

10 straipsnis. Laivų plaukiojimo rajonų (ribų) bei leistinų meteorologinių sąlygų nustatymas

Laivams plaukioti leidžiamus rajonus ir jų ribas bei saugiam plaukiojimui leistinas meteorologines sąlygas nustato Administracija arba įgaliotos klasifikacinės bendrovės.

11 straipsnis. Laivų projektavimo, statybos ir įrengimo reikalavimai

Laivų projektavimo ir statybos reikalavimus nustato įgaliosios klasifikacinės bendrovės. Jos atlieka ir šių darbų priežiūrą. Laivo įrenginiai turi atitikti susisiekimo ministro patvirtintų nuostatų reikalavimus.

KETVIRTASIS SKIRSNIS LAIVO ĮGULA

12 straipsnis. Laivo įgulos komplektavimo reikalavimai

1. Dirbti laive leidžiama tik jūrininkams, turintiems galiojančius jūrinio laipsnio diplomus bei jų patvirtinimus, kvalifikacijos liudijimus ar kitus dokumentus, kurie suteikia teisę eiti atitinkamas pareigas laive, ir įrašytiems į įgulos sąrašą.
2. Laivų, plaukiojančių reguliariais reisais į Lietuvos Respublikos jūrų uostus, laivavedžiai privalo mokėti lietuvių kalbą, jeigu jų kapitonai turi leidimą plaukti be locmano. Šis reikalavimas netaikomas, jeigu laivą veda locmanas.
3. Jūrininkams, dirbantiems laivuose, kurie plaukioja tarptautiniais reisais, jūrinio laipsnio suteikimo tvarką nustato susisiekimo ministras, vadovaudamasis 1978 m. tarptautine konvencija dėl jūrininkų rengimo, atestavimo ir budėjimo normatyvų.
4. Jūrininkams, dirbantiems laivuose, kurie neplaukioja tarptautiniais reisais, jūrinio laipsnio suteikimo tvarką nustato Administracija.
5. Lietuvos Respublikos jūrų laivų registre įregistruotam laivui draudžiama išplaukti į jūrą, jeigu jo įgula neatitinka 1974 m. tarptautinėje konvencijoje dėl žmogaus gyvybės apsaugos jūroje nustatytų reikalavimų dėl minimalios įgulos sudėties ir laivas neturi Administracijos išduoto laivo įgulos minimumo liudijimo.
6. Nė vienas laivo įgulos narys negali būti paskirtas į laivą be laivo kapitono sutikimo.

13 straipsnis. Laivo įgulos narių sveikatos būklės tikrinimas

1. Kiekvienas laivo įgulos narys privalo atlikti pagrindinį ir periodinius sveikatos būklės patikrinimus ir turi turėti tai patvirtinantį medicinos įstaigos dokumentą.
2. Jūrininkų sveikatos tikrinimo tvarką nustato Vyriausybė arba jos įgaliota institucija, atsižvelgdamos į tarptautinius saugios laivybos reikalavimus.
3. Sveikatos apsaugos, socialinės apsaugos ir darbo bei susisiekimo ministrai, vadovaudamiesi visuotinai pripažintomis tarptautinės jūrų teisės ir Europos Sąjungos teisės normomis, nustato minimalius medicinos pagalbos teikimo Lietuvos Respublikoje registruotuose laivuose reikalavimus.

14 straipsnis. Budėjimai laive

1. Kad būtų užtikrinta saugi laivyba laivo reiso metu, taip pat saugi laivo eksploatacija jam stovint prie krantinės ar nuleidus inkarą, laive organizuojami budėjimai.
2. Budėjimo tvarką laivuose nustato Tarnybos Lietuvos Respublikos jūrų laivuose statusas. Šį statutą tvirtina susisiekimo ministras.

15 straipsnis. Jūrininkų registras

1. Asmenys, kuriems išduoti Lietuvos Respublikos jūrinio laipsnio diplomai, kvalifikacijos liudijimai bei jūrininko knygelės, registruojami Lietuvos Respublikos jūrininkų registre.
2. Lietuvos Respublikos jūrininkų registras veikia Vyriausybės tvirtinamų Lietuvos Respublikos jūrininkų registro nuostatų nustatyta tvarka.
3. Lietuvos Respublikos jūrininkų registro vadovaujančiosios registro tvarkymo įstaigos funkcijas atlieka Susisiekimo ministerija, registro tvarkymo įstaigos funkcijas atlieka Administracija.

PENKTASIS SKIRSNIS

LAIVŲ REGISTRAVIMAS, JŲ TECHNINĖ PRIEŽIŪRA, LAIVO DOKUMENTAI

16 straipsnis. Laivų registravimas

1. Laivai, įregistruoti Lietuvos Respublikos jūrų laivų registre, privalo plaukioti su Lietuvos valstybės vėliava, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus.
2. Pirminė laivo apžiūra, laivo techninė priežiūra vykdoma ir laivo dokumentai išduodami susisiekimo ministro nustatyta tvarka.

17 straipsnis. Pirminė laivo apžiūra

Kiekvieną laivą, prieš įregistruojant Lietuvos Respublikos jūrų laivų registre, privalo apžiūrėti inspektorius arba Administracijos įgaliotas klasifikacinės bendrovės atstovas susisiekimo ministro nustatyta tvarka. Laivo apžiūros išlaidas atlygina laivo valdytojas Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

18 straipsnis. Laivo dokumentai

1. Dokumentų, kurie turi būti Lietuvos Respublikos jūrų laivų registre įregistruotame laive, sąrašą tvirtina Administracija.
2. Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos užsienyje turi teisę pratęsti laivo dokumentų galiojimą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.
3. Laivo planus, numatytus Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse, šių sutarčių nustatyta tvarka tvirtina arba derina Administracija ar jos įgaliota klasifikacinė bendrovė.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS LOCMANŲ VEIKLA

19 straipsnis. Locmanas

1. Locmano pareigas gali eiti ne vyresnis kaip 65 metų asmuo, mokantis valstybinę bei anglų kalbas ir turintis ne mažesnę kaip laivo, kurio bendroji talpa 3 000 ir daugiau tonų, vyresniojo kapitono padėjėjo jūrinį laipsnį. Uosto administracijos teikimu, susisiekimo ministro nustatyta tvarka locmano amžiaus cenzas gali būti pratęstas iki 68 metų.
2. Kvalifikacinius reikalavimus asmenims, norintiems verstis locmano praktika, nustato Administracija.
3. Locmano liudijimą išduoda Administracija susisiekimo ministro nustatyta tvarka.
4. Locmanų veiklą, laivų vedimo su locmanu tvarką reglamentuoja Locmanų tarnybos nuostatai. Šiuos nuostatus tvirtina Administracija.

Pastaba. 19 straipsnio 1 dalyje išdėstytas reikalavimas turėti ne mažesnę kaip laivo, kurio bendroji talpa 3 000 ir daugiau tonų, vyresniojo kapitono padėjėjo jūrinį laipsnį taikomas asmenims, kuriems locmano liudijimas išduodamas po šio įstatymo įsigaliojimo.

20 straipsnis. Privalomo laivų vedimo su locmanu rajonai

1. Laivų tipus ir rajonus Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje ir išskirtinėje ekonominėje zonoje, kuriuose plaukiojimas su locmanu yra privalomas, nustato Administracija.
2. Uostų akvatorijose privalomą plaukiojimą su locmanu nustato šių uostų laivybos taisyklės.

21 straipsnis. Locmano ir vedamo laivo kapitono santykiai

1. Už laivo valdymą visada atsako vedamo laivo kapitonas. Jeigu laivo kapitonas palieka vairinę, jis privalo pranešti locmanui, kas jo nesant bus atsakingas už laivo valdymą.
2. Locmanas privalo duoti vedamo laivo kapitonui patarimus, užtikrinančius saugų laivo vedimą, ir įsitikinti, kad vedamo laivo kapitonas teisingai suprato duotus patarimus.
3. Jeigu vedamo laivo kapitonas neatsižvelgia į locmano patarimus, locmanas vis tiek privalo (kiek tai įmanoma) teikti laivo kapitonui duomenis apie laivybos rajono ypatumus.

22 straipsnis. Draudimas locmanui palikti vedamą laivą

Pradėjęs vesti laivą, locmanas be vedamo laivo kapitono leidimo neturi teisės palikti laivo:

- 1) išvedant laivą į jūrą – kol laivas nuplaukia iki tos vietos, nuo kurios toliau gali saugiai plaukti be locmano pagalbos;
- 2) įvedant laivą į uostą – kol laivas nuleidžia inkarą arba saugiai pririšamas prie krantinės;
- 3) kol locmaną vedamame laive pakeičia kitas locmanas.

SEPTINTASIS SKIRSNIS LAIVŲ KONTROLĖ

23 straipsnis. Valstybinė laivų kontrolė uoste

1. Valstybinės laivų kontrolės uoste tikslas – nustatyti, ar į Lietuvos Respublikos jūrų uostus įplaukiantys užsienyje įregistruoti laivai atitinka tarptautinius saugios laivybos reikalavimus, taip pat įgulos gyvenimo ir darbo sąlygų laivuose standartus.

2. Valstybinę laivų kontrolę uoste organizuoja ir vykdo Administracija. Valstybinės laivų kontrolės uoste tvarką nustato susisiekimo ministras, vadovaudamasis tarptautiniais saugios laivybos reikalavimais ir Europos Sąjungos teisės aktais dėl valstybinės laivų kontrolės uoste.

3. Jeigu patikrinus Lietuvos Respublikos jūrų uoste esantį laivą nustatoma, kad jis neatitinka tarptautinių saugios laivybos reikalavimų, taip pat įgulos gyvenimo ir darbo sąlygų laivuose standartų ir laivui dėl to uždraudžiama išplaukti iš uosto, laivo valdytojas Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka privalo atlyginti pakartotinio laivo patikrinimo išlaidas.

24 straipsnis. Vėliavos valstybinė kontrolė

1. Lietuvos Respublikos jūrų laivų registre įregistruotų laivų vėliavos valstybinės kontrolės tikslas – kontroliuoti, ar Lietuvos Respublikos jūrų laivų registre įregistruotuose laivuose laikomasi tarptautinių saugios laivybos reikalavimų, taip pat įgulos gyvenimo ir darbo sąlygų laivuose standartų bei kitų Lietuvos Respublikos saugią laivybą reglamentuojančių teisės aktų.

2. Vėliavos valstybinę kontrolę susisiekimo ministro nustatyta tvarka vykdo Administracija arba jos įgalioti asmenys.

3. Jeigu Lietuvos Respublikos jūrų laivų registre įregistruotam laivui uždraudžiama išplaukti iš užsienio valstybės uosto dėl tarptautinių saugios laivybos reikalavimų pažeidimų, Administracija privalo ištirti tokio uždraudimo priežastis. Laivo valdytojas privalo Administracijai teikti visą tyrimui reikalingą informaciją.

4. Nustačius, kad laivui buvo uždrausta išplaukti dėl tarptautinių saugios laivybos reikalavimų pažeidimų, galėjusių kelti grėsmę žmonių gyvybei jūroje ir jūros aplinkos apsaugai nuo taršos, Administracija privalo laivą išsamiai patikrinti. Tokio patikrinimo išlaidas atlygina laivo valdytojas Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

25 straipsnis. Laivo išplaukimo iš uosto apribojimai dėl saugios laivybos pažeidimų

1. Inspektorius, nustatęs saugios laivybos reikalavimų, taip pat įgulos gyvenimo ir darbo sąlygų laive standartų pažeidimų, apie tai surašo nustatytos formos aktą.

2. Inspektorius uždraudžia laivui išplaukti iš uosto, jeigu:

1) laivo įgula neatitinka minimalios įgulos komplektavimo kriterijų, nurodytų Administracijos išduotame laivo įgulos minimumo liudijime, arba laivo įgulos narių jūrinių laipsnių diplomai ar kvalifikacijos liudijimai yra negaliojantys arba nesuteikia teisės eiti laive užimamų pareigų;

2) laivas neatitinka saugios laivybos reikalavimų, įgulos gyvenimo ir darbo sąlygų laive standartų;

3) laivo dokumentai yra negaliojantys arba jų trūksta;

4) laivo kapitonas atsisako pateikti laivą apžiūrai.

3. Inspektoriaus sprendime, draudžiančiame laivui išplaukti iš uosto, turi būti nurodytos priežastys, dėl kurių draudžiama išplaukti, terminai nurodytiems trūkumams pašalinti ir sprendimo

apskundimo tvarka. Apie sprendimą Administracija informuoja laivo kapitoną (valdytoją), uosto kapitoną, laivo vėliavos valstybę, Tarptautinę jūrų organizaciją ir, jei reikia, laivo priežiūrą atliekančią klasifikacinę bendrovę.

4. Inspektorius sprendimą neleisti laivui išplaukti iš uosto vykdo uosto kapitonas.

5. Jeigu laivas uoste buvo sulaikytas nepagrįstai, patirti laivo valdytojo nuostoliai atlyginami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

26 straipsnis. Inspektoriai, atliekantys valstybinę laivų kontrolę uoste ar valstybinę vėliavos kontrolę

1. Kvalifikacinius reikalavimus inspektoriams, atliekantiems valstybinę laivų kontrolę uoste ar vėliavos valstybinę kontrolę, nustato susisiekimo ministras.

2. Laivo kapitonas privalo valstybinę laivų kontrolę uoste ar vėliavos valstybinę kontrolę atliekantį inspektorių įleisti į laivą ir jo patalpas, taip pat pateikti jam reikiamus dokumentus ir informaciją.

AŠTUNTASIS SKIRSNIS LAIVYBOS ĮMONIŲ IR LAIVŲ CERTIFIKAVIMAS, LAIVŲ IR UOSTO ĮRENGINIŲ APSAUGOS VERTINIMAS

27 straipsnis. Laivybos įmonių ir laivų sertifikavimas

1. Laivybos įmonių ir laivų sertifikavimo tikslas – patvirtinti, kad laivybos įmonės ir laivų saugios laivybos valdymo sistema atitinka Lietuvos Respublikos saugios laivybos valdymo sistemos bei Tarptautinio saugaus laivų eksploatavimo ir taršos prevencijos valdymo kodekso reikalavimus.

2. Laivybos įmonių ir laivų saugios laivybos valdymo sistemas susisiekimo ministro nustatyta tvarka pagal savo įgaliojimus vertina Administracija arba įgaliotos klasifikacinės bendrovės.

3. Jei laivybos įmonės ir laivų saugios laivybos valdymo sistema įvertinama teigiamai, Administracija arba įgaliota klasifikacinė bendrovė laivybos įmonei išduoda atitikties dokumentą, o laivui – saugaus valdymo liudijimą.

4. Išlaidas, susijusias su laivybos įmonių ar laivų sertifikavimu, atlygina laivybos įmonės Lietuvos Respublikos Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

28 straipsnis. Laivų ir uosto įrenginių apsaugos vertinimas

1. Laivų ir uosto įrenginių apsaugos vertinimo tikslas – patvirtinti, kad laivų ir uosto įrenginių apsaugos sistema atitinka Tarptautinio laivų ir uosto įrenginių apsaugos kodekso reikalavimus.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė nustato Tarptautinio laivų ir uosto įrenginių apsaugos kodekso reikalavimų įgyvendinimo tvarką, atsakingas institucijas ir jų funkcijas.

3. Išlaidas, susijusias su laivų ir uosto įrenginių apsaugos užtikrinimu bei vertinimu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka atlygina atitinkamai laivų savininkai ir uosto naudotojai, iš kurių terminalų laivai vykdo tarptautinius reisus.

DEVINTASIS SKIRSNIS LAIVO VALDYTOJO IR LAIVO KAPITONO TEISĖS IR PAREIGOS SAUGIOS LAIVYBOS UŽTIKRINIMO SRITYJE

29 straipsnis. Laivo valdytojo pareigos saugios laivybos užtikrinimo srityje

1. Saugios laivybos reikalavimų vykdymą privalo užtikrinti laivo valdytojas. Jis atsako už tai, kad:

1) kiekvieną laivą valdytų laivo kapitonas ir kiti vadovaujančios laivo įgulos nariai, turintys tinkamą kvalifikaciją jūreivystės, laivavedybos, ryšių ir jūros technikos srityse; kad laivo įgula

pagal jos narių kvalifikaciją ir skaičių būtų tinkama dirbti konkrečiame laive, atsižvelgiant į jo tipą, dydį, variklius ir įrangą;

2) laivo kapitonas, vadovaujančios laivo įgulos nariai ir, kiek tai yra reikalinga, laivo įgula būtų visapusiškai susipažinę su teisės normomis, reglamentuojančiomis žmonių gyvybės apsaugą jūroje, kaip išvengti laivų susidūrimo, jūros taršos, kaip palaikyti radijo ryšį, ir kad šių teisės normų būtų laikomasi;

3) laive dirbantys jūrininkai gautų jiems suprantama kalba darbui reikalingą informaciją apie saugios laivybos reikalavimus;

4) laivybos įmonėje ir laive būtų laikomasi šio įstatymo ir jį įgyvendinančių teisės aktų reikalavimų.

2. Laivo valdytojas negali veikti arba varžyti laivo kapitono sprendimų, susijusių su saugia laivyba bei jūros aplinkos apsauga nuo taršos.

30 straipsnis. Laivo kapitono teisės ir pareigos saugios laivybos užtikrinimo srityje

1. Už saugią laivybą laivo plaukiojimo metu atsako laivo kapitonas. Jis privalo:

1) laivo būklę palaikyti tinkamą plaukiojimą;

2) nedelsdamas informuoti laivo valdytoją ir Administraciją apie laivui, jo įrenginiams ar mechanizmams padarytus pažeidimus, turinčius įtakos laivo saugumui;

3) nedelsdamas informuoti Administraciją apie laivo sulaikymą užsienio uoste dėl tarptautinių saugios laivybos reikalavimų pažeidimų.

2. Jeigu laivo reiso metu laivo įgulos narys miršta ar dėl kitų aplinkybių negali eiti pareigų, laivo kapitonas turi teisę tęsti plaukimą su nesukomplektuota laivo įgula, jei jis yra įsitikinęs, kad esantys laivo įgulos nariai užtikrins saugią laivybą. Su nesukomplektuota laivo įgula leidžiama plaukti tik iki artimiausio uosto, o jame privaloma sukomplektuoti laivo įgulą.

3. Laivo kapitonas prieš priimdamas šio straipsnio 2 dalyje numatytą sprendimą privalo apie tai informuoti laivo valdytoją ir Administraciją.

DEŠIMTASIS SKIRSNIS SAUGUS LAIVO PAKROVIMAS IR IŠKROVIMAS

31 straipsnis. Bendrieji reikalavimai

1. Laivas pakraunamas, iškraunamas ir balastas panaudojamas pagal laivo kapitono patvirtintą išankstinį ir faktinį laivo pakrovimo ir krovinio išdėstymo planą (schemą).

2. Už saugų laivo pakrovimą, iškrovimą, krovinio tvirtinimą ir balasto panaudojimą atsako laivo kapitonas.

3. Saugaus sausakrūvių laivų pakrovimo ir iškrovimo taisyklės, vadovaudamasis tarptautiniais saugios laivybos reikalavimais bei Europos Sąjungos teisės aktų nuostatomis, tvirtina susisiekimo ministras.

VIENUOLIKTASIS SKIRSNIS PAVOJINGŲ AR APLINKĄ TERŠIANČIŲ KROVINIŲ GABENIMAS LAIVAIS

32 straipsnis. Pavojingų ar aplinką teršiančių krovinių gabenimą reglamentuojantys teisės aktai

1. Pavojingi ar aplinką teršiantys kroviniai jūrų laivais gabenami vadovaujantis 1973 metų tarptautinės konvencijos dėl priemonių saugoti okeaną nuo teršimo, Tarptautinio pavojingų krovinių gabenimo jūra kodekso, Tarptautinio laivų, skirtų gabenti piltinius pavojinguos birius cheminius krovinius, statybos ir įrangos kodekso, Tarptautinio laivų, skirtų gabenti suskystintas dujas, statybos ir įrangos kodekso, Europos Sąjungos teisės aktų, Lietuvos Respublikos įstatymų bei kitų teisės aktų, įtvirtinančių tarptautinius saugios laivybos reikalavimus, nustatyta tvarka.

2. Saugaus pavojingų ar aplinką teršiančių krovinių gabenimo reikalavimus, vadovaudamasis šio straipsnio 1 dalyje nurodytų teisės aktų nuostatomis, nustato susisiekimo ministras.

33 straipsnis. Pavojingų ar aplinką teršiančių krovinių gabenimo tvarka

1. Išplaukiant iš pakrovimo uosto, laivo, plaukiančio į Lietuvos Respublikos jūrų uostą ir gabenančio pavojingus ar aplinką teršiančius krovinius, kapitonas ar jo įgaliotas vienas iš laivo vadovaujančios sudėties įgulos narių privalo susisiekimo ministro nustatyta tvarka Administracijai pateikti informaciją apie laive esančius pavojingus ar aplinką teršiančius krovinius.

2. Kiekviename laive, gabenančiame pavojingus ar aplinką teršiančius krovinius pagal Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ir Europos Sąjungos teisės aktų nuostatas, turi būti laivo vėliavos valstybės arba jos vardu klasifikacinės bendrovės išduotas liudijimas, patvirtinantis, kad laivas ir jo įranga pritaikyti gabenti atitinkamos rūšies pavojingus krovinius. Draudžiama pradėti krauti į laivą pavojingus ar aplinką teršiančius krovinius, jei laivas neturi šio liudijimo.

3. Draudžiama laivui siūlyti vežti ar pradėti krauti į laivą pavojingus ar aplinką teršiančius krovinius, jei krovinio siuntėjas laivo kapitonui ar valdytojui neįteikė pavojingo krovinio deklaracijos.

4. Įvykus laivo, gabenančio pavojingus ar aplinką teršiančius krovinius, avarijai Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje arba susidarius aplinkybėms, keliančioms pavojų Lietuvos pakrantei, laivo kapitonas apie tai nedelsdamas privalo pranešti Administracijai.

DVYLIKTASIS SKIRSNIS PAPILDOMI REIKALAVIMAI ATSKIRŲ KLASIŲ LAIVAMS

34 straipsnis. Reikalavimai keleiviniams laivams ir keleiviniams keltams

1. Visi Lietuvos Respublikoje įregistruoti keleiviniai laivai ir keleiviniai keltai privalo turėti galiojantį keleivinio laivo ar keleivinio kelto saugos liudijimą, kuriame turi būti nurodyta, kiek šie laivai gali vežti keleivių.

2. Keleivinio laivo ar keleivinio kelto saugos liudijimą išduoda Administracija arba įgaliotos klasifikacinės bendrovės.

3. Draudžiama keleiviniu laivu arba keleiviniu keltu vežti daugiau keleivių, negu nurodyta keleivinio laivo ar keleivinio kelto saugos liudijime, išskyrus išimtis, numatytas 1974 metų tarptautinėje konvencijoje dėl žmogaus gyvybės apsaugos jūroje ar kituose teisės aktuose, įtvirtinančiuose tarptautinius saugios laivybos reikalavimus.

4. Susisiekimo ministras turi teisę nustatyti papildomų reikalavimų Lietuvos Respublikos jūrų laivų registre įregistruotiems keleiviniams laivams ir keleiviniams keltams, kad būtų užtikrinta laivo apsauga ir saugi laivyba.

35 straipsnis. Reikalavimai specialios paskirties, gelbėjimo ir greitaeigiems laivams

Specialios paskirties, gelbėjimo ir greitaeigiems laivams papildomus tinkamumo plaukinti, budėjimo, navigacinės įrangos ir įgulų parengimo reikalavimus tvirtina susisiekimo ministras, atsižvelgdamas į atitinkamus tarptautinius saugios laivybos reikalavimus.

36 straipsnis. Reikalavimai žvejybos laivams

Susisiekimo ministras, vadovaudamasis visuotinai pripažintomis tarptautinės jūrų teisės normomis ir Europos Sąjungos teisės normomis, Lietuvos Respublikoje įregistruotiems žvejybos laivams nustato atskirus papildomus reikalavimus, užtikrinančius laivo apsaugą ir saugią laivybą.

TRYLIKTASIS SKIRSNIS LAIVŲ VILKIMAS

37 straipsnis. Laivo saugaus vilkimo reikalavimai

1. Laivo saugaus vilkimo bendrus reikalavimus nustato Administracija.
2. Laivo saugaus vilkimo reikalavimus uoste nustato Uosto administracija.
3. Laivo saugaus vilkimo reikalavimų laikymosi valstybinę priežiūrą atlieka Administracija.
4. Laivo saugaus vilkimo reikalavimų laikymąsi Lietuvos Respublikos jūrų uostuose kontroliuoja tų uostų kapitonai.

KETURIOLIKTASIS SKIRSNIS

ĮMONĖS, TEIKIANČIOS SU SAUGIA LAIVYBA SUSIJUSIAS PASLAUGAS

38 straipsnis. Reikalavimai įmonėms, teikiančioms su saugia laivyba susijusias paslaugas

1. Įmonės, teikiančios su saugia laivyba susijusias paslaugas, turi būti atestuotos susisiekiimo ministro nustatyta tvarka.
2. Nustatomos šios su saugia laivyba susijusios paslaugos:
 - 1) gelbėjimosi, priešgaisrinių, laivų takelažo priemonių, slėgio, temperatūros, elektros, signalizacijos, automatikos bei kitų prietaisų ir aparatūros gamyba, remontas, tikrinimas ir bandymas bei atitinkamų tai patvirtinančių pažymėjimų išdavimas;
 - 2) navigacinių, radionavigacinių ir optinių prietaisų gamyba, remontas, tikrinimas ir bandymas bei atitinkamų tai patvirtinančių pažymėjimų išdavimas;
 - 3) jūrlapių, įskaitant elektroninius jūrlapius, ir kitų navigacinių dokumentų bei literatūros, susijusios su saugia laivyba, koregavimas ir platinimas;
 - 4) ryšio su laivais paslaugų teikimas;
 - 5) locmanų patarnavimai;
 - 6) laivų vilkimas (bukšyravimas), laivų gelbėjimo ir povandeniniai techniniai darbai;
 - 7) uostų akvatorijų, bendrojo naudojimo vandens kelių gylių matavimas;
 - 8) jūrų krovinių krovimas;
 - 9) laivų švartavimas;
 - 10) laivų projektavimo ir konstravimo darbai, laivų statyba ir remontas;
 - 11) tarpininkavimas įdarbinant jūrininkus arba vertinantis jūrininkų įdarbinimu laivuose.
3. Įmonių veiklos, susijusios su šio straipsnio 2 dalyje nustatytomis paslaugomis, valstybinę priežiūrą atlieka Administracija.

PENKIOLIKTASIS SKIRSNIS

LAIVO ĮRENGINIAI

39 straipsnis. Laivo įrenginiai

Visuose Lietuvos Respublikos jūrų laivų registre įregistruotuose laivuose gali būti sumontuoti ir eksploatuojami tik tokie laivo įrenginiai, kurie pagaminti, išbandyti ir sertifikuoti pagal susisiekiimo ministro patvirtintus Laivų įrenginių sertifikavimo nuostatus.

ŠEŠIOLIKTASIS SKIRSNIS

VANDENS KELIAI, NAVIGACIJOS ĮRENGINIAI

40 straipsnis. Saugios laivybos vandens keliuose užtikrinimas

1. Vandens keliai ženklinami ir žymimi jūrlapiuose bei locmanų žemėlapiuose tik atlikus šių kelių hidrografinius ir kitus tyrimus.
2. Navigacinio ženklinimo darbus bendrojo naudojimo vandens keliuose atlieka Administracija, o uosto teritorijoje ir akvatorijoje – uosto kapitonas.
3. Bendrojo naudojimo vandenų kelių žymėjimo, tvarkymo ir eksploatavimo valstybinę priežiūrą atlieka Administracija.
4. Administracija organizuoja jūrlapių, žinybų ir kitos informacinės literatūros leidybą, platinimą, informacijos apie navigacinius pasikeitimus pateikimą Lietuvos Respublikoje ir atsako

už pateiktos informacijos tikslumą. Administracija privalo viešai skelbti apie kiekvieną žinomą pavojų laivybai Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje ir uostų bei terminalų akvatorijose.

5. Statybos darbai bendrojo naudojimo vandens keliuose vykdomi gavus Lietuvos Respublikos Vyriausybės leidimą. Statybos darbai, trukdantys bendrojo naudojimo vandens keliuose užtikrinti saugią laivybą, draudžiami.

41 straipsnis. Apribojimai navigacijos įrenginių veikimo sektoriuje

1. Navigacijos įrenginių veikimo sektoriuje draudžiama statyti nuolatinis arba laikinus statinius, sodinti medžius, įrengti didelio galingumo elektros arba kitokius šviesos šaltinius.

2. Kiekviena statyba navigacijos įrenginių veikimo sektoriuje turi būti suderinta su Administracija.

3. Navigacijos įrenginių veikimo sektoriaus ribas, apribojimus šio sektoriaus žemės naudotojams nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

SEPTYNIOLIKTASIS SKIRSNIS

ŽMONIŲ IR LAIVŲ GELBĖJIMAS, LAIVŲ AVARIJŲ TYRIMAS, PASKENDUSIO TURTO IŠKĖLIMAS

42 straipsnis. Paieškos ir gelbėjimo darbų organizavimas

1. Žmonių paieškos ir gelbėjimo darbus Lietuvos Respublikos atsakomybės zonos jūrinėje dalyje organizuoja, koordinuoja ir jiems vadovauja Administracija. Apie vykdomus žmonių paieškos ir gelbėjimo darbus informuojama Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos Pakrančių apsaugos rinktinė bei Karinių jūrų pajėgų padaliniai ir kitos valstybės bei savivaldybių institucijos.

2. Administracijos reikalavimu visi Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje ir uostuose esantys laivai, panaudodami turimas technines priemones, privalo suteikti pagalbą nelaimės jūroje ištiktiems žmonėms.

3. Sprendimą dėl priverstinio gelbėjimo Lietuvos teritorinėje jūroje priima Administracijos vadovas, uosto akvatorijoje – Uosto administracijos vadovas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis ir atsižvelgdamas į saugiai laivybai ar žalingo poveikio aplinkai kylančios grėsmės pobūdį ir dydį.

4. Priverstinio gelbėjimo ir su juo susijusias išlaidas atlygina laivo ir krovinio savininkai solidariai. Jei krovinio ar laivo savininkas nežinomas, išlaidos atlyginamos Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.

5. Vietos savivaldos ir valstybės valdžios institucijos pagal savo kompetenciją privalo užtikrinti priverstinio gelbėjimo vykdymą ir suteikti Administracijai pagalbą gelbėjimo metu.

43 straipsnis. Pareiga suteikti pagalbą

1. Kiekvieno pavojuje esančio laivo kapitonas, jeigu tai įmanoma, privalo visais įmanomais būdais siekti išgelbėti jame esančius žmones ir laivą.

2. Kiekvieno laivo kapitonas, nesukeldamas rimtos grėsmės savo laivui ir jame esantiems žmonėms, privalo:

- 1) suteikti pagalbą bet kuriam asmeniui jūroje, jeigu iškyla pavojus jo gyvybei;
- 2) plaukti maksimaliai galimu greičiu gelbėti nelaimėje atsidūrusių žmonių, jei buvo pranešta, kad jiems reikalinga pagalba, ir jeigu ji gali būti suteikta.

3. Gelbėjimo vieneto dalyvavimo gelbėjime ir jo darbo organizavimo ypatumus nustato susisiekimo ministras.

44 straipsnis. Susidūrusių laivų kapitonų pareigos

1. Kiekvienas susidūrusio laivo kapitonas, nesukeldamas rimtos grėsmės savo laivui ir jame esantiems žmonėms, privalo suteikti pagalbą kitam laivui ir jame esantiems žmonėms.

2. Susidūrus laivams, kiekvieno susidūrusio laivo kapitonas, jei tai įmanoma, privalo pranešti vienas kitam laivų pavadinimus, laivų įregistravimo uostus ir nurodyti artimiausią uostą, į kurį jo laivas įplauks, bei suderinti tolesnius tarpusavio veiksmus.

45 straipsnis. Laivų įplaukimo į tam tikrą Lietuvos Respublikos teritorinės jūros zoną laikinas apribojimas

1. Esant tikimybei, kad dėl konkrečioje Lietuvos Respublikos teritorinės jūros zonoje esančio pavojuje arba sužaloto laivo, jo liekanų, kitų konstrukcijų ar statinių tiesiogiai arba netiesiogiai naftos produktais ar pavojingomis bei kenksmingomis medžiagomis gali būti užteršta Lietuvos Respublikos teritorinė jūra ar pakrantė, padaryta žala asmenims arba jų turtui, o apribojus laivų įplaukimą į zoną tokių pasekmių būtų išvengta arba jos būtų sumažintos, Administracija turi teisę laikinai apriboti laivų įplaukimą į tą Lietuvos Respublikos teritorinės jūros zoną. Apie šį sprendimą būtina nedelsiant pranešti suinteresuotiems asmenims susisiekiimo ministro nustatyta tvarka.

2. Pranešus, kad yra nustatyta šio straipsnio 1 dalyje apibūdinta zona, į ją negali įplaukti ir joje būti joks laivas, išskyrus laivus, numatytus Administracijos sprendime dėl laivų įplaukimo į Lietuvos Respublikos teritorinės jūros zoną laikino apribojimo.

46 straipsnis. Laivų avarijų tyrimo tikslai ir tvarka

1. Laivų avarijų tyrimo tikslas – nustatyti laivo avarijos aplinkybes, priežastis ir padarinius, pateikti išvadas ir pasiūlymus dėl prevencinių veiksmų taikymo, kad ateityje būtų išvengta laivų avarijų.

2. Laivų avarijų klasifikaciją ir tyrimo tvarką nustato susisiekiimo ministras, vadovaudamasis teisės aktais, įtvirtinančiais tarptautinius saugios laivybos reikalavimus.

47 straipsnis. Pranešimas apie laivo avariją

Įvykus laivo avarijai, laivo kapitonas nedelsdamas privalo apie tai pranešti Administracijai. Jeigu Lietuvos Respublikos jūrų laivų registre įregistruoto laivo svarbi arba labai svarbi avarija, nustatyta pagal šio įstatymo 46 straipsnio 2 dalyje nurodytą klasifikaciją, įvyko užsienio valstybės teritorinėje jūroje ar uoste, laivo kapitonas apie tai privalo papildomai pranešti Lietuvos Respublikos diplomatinei atstovybei ar konsulinei įstaigai toje valstybėje.

48 straipsnis. Paskendusio turto savanoriškas iškėlimas iš Lietuvos Respublikos teritorinės jūros

1. Jei Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje paskendęs turtas nekliudo laivybai, nekelia grėsmės žmonių gyvybei ar saugumui, neteršia aplinkos, tačiau turto savininkas nori paskendusį turtą iškelti, šio turto savininkas ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo turto paskendimo dienos apie tai turi raštu pranešti Administracijai.

2. Administracija nustato terminą paskendusiam turtui iškelti bei šių darbų atlikimo tvarką ir apie tai praneša turto savininkui.

3. Administracija turi teisę neleisti turto savininkui kelti paskendusį turtą savo priemonėmis arba jo pasirinktu kėlimo organizavimo būdu ir terminais, jei tai gali kliudyti laivybai, kelti grėsmę žmonių gyvybei ar saugumui, teršti aplinką. Šiuo atveju turto iškėlimą organizuoja Administracija turto savininko lėšomis.

49 straipsnis. Paskendusio turto privalomas iškėlimas iš Lietuvos Respublikos teritorinės jūros

1. Jeigu Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje paskendęs turtas kliudo laivybai, kelia grėsmę žmonių gyvybei ar saugumui, gali teršti arba teršia aplinką, turto savininkas privalo iškelti šį turtą Administracijos reikalavimu per jos nustatytą terminą.

2. Jeigu dėl paskendusio turto yra tiesioginė grėsmė saugiai laivybai ar aplinkai arba jeigu paskendusio turto savininkas neiškelia jo per nustatytą terminą ar turto savininkas yra nežinomas, Administracija privalo imtis reikiamų priemonių turtui iškelti arba kitu būdu jį pašalinti.

3. Jeigu paskendusio turto savininkas yra nežinomas, terminus, nustatytus paskendusiam laivui iškelti, Administracija paskelbia visuomenės informavimo priemonėse.

50 straipsnis. Administracijos iškeltas paskendęs turtas

1. Turtas, kurio iškėlimą organizavo Administracija, perduodamas savininkui, jei jis pateikė prašymą per 6 mėnesius nuo turto iškėlimo dienos. Tuo atveju turto savininkas privalo Administracijai atlyginti turto iškėlimo, jo saugojimo, nukenksminimo ir kitas dėl to pagrįstai patirtas išlaidas.

2. Jeigu Administracijos iškerto paskendusio turto savininkas yra nežinomas, turtas perduodamas valstybės nuosavybėn pagal Civilinio kodekso reikalavimus.

AŠTUONIOLIKTASIS SKIRSNIS

ATSAKOMYBĖ UŽ SAUGIOS LAIVYBOS REIKALAVIMŲ NEVYKDYMĄ

51 straipsnis. Atsakomybė už saugios laivybos reikalavimų nevykdymą

1. Už saugios laivybos reikalavimų nevykdymą kaltiems asmenims taikoma Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta atsakomybė.

2. Jeigu Lietuvos Respublikos jūrų laivų registre įregistruotame laive nuolat pažeidžiami saugios laivybos reikalavimai ir laivui dėl to uždraudžiama išplaukti iš Lietuvos Respublikos ar užsienio valstybių uostų, Administracija susisiekiama ministro nustatyta tvarka turi teisę sustabdyti pagal šio įstatymo 27 straipsnio 3 dalį išduoto saugaus valdymo liudijimo galiojimą iki 3 mėnesių

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS

Lietuvos Respublikos
saugios laivybos įstatymo
priedas

IGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 1992 m. kovo 31 d. Tarybos direktyva Nr. 92/29/EEB dėl būtiniausių saugos ir sveikatos apsaugos reikalavimų, skirtų gerinti medicininį gydymą laivuose.

2. 1994 m. lapkričio 22 d. Tarybos direktyva Nr. 94/57/EB dėl laivų apžiūros ir tikrinimo organizacijų ir atitinkamos jūrų administracijų veiklos bendrųjų taisyklių ir standartų (su 2001 m. gruodžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos Nr. 2001/105/EB pakeitimais).

3. 1994 m. lapkričio 22 d. Tarybos direktyva Nr. 94/58/EB dėl minimalaus jūrininkų parengimo (su 2003 m. lapkričio 17 d. Tarybos direktyvos Nr. 2003/103/EB pakeitimais).

4. 1995 m. birželio 19 d. Tarybos direktyva Nr. 95/21/EB dėl laivo saugumo, taršos prevencijos ir darbo bei gyvenimo sąlygų laivuose tarptautinių standartų taikymo laivams, atplaukiantiems į Bendrijos uostus ir plaukiojantiems valstybių narių jurisdikcijai priklausančiuose vandenyse (uosto valstybės kontrolė) (su 2001 m. gruodžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos Nr. 2001/106/EB pakeitimais).

5. 1996 m. birželio 25 d. Komisijos direktyva Nr. 96/40/EB, nustatanti bendro pavyzdžio asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą inspektoriams, vykdančioms uosto valstybės kontrolę (tekstas svarbus EEE).

6. 1996 m. gruodžio 20 d. Tarybos direktyva Nr. 96/98/EB dėl laivų įrenginių (su 2002 m. rugsėjo 2 d. Komisijos direktyvos Nr. 2002/75/EB pakeitimais).

7. 1997 m. gruodžio 11 d. Tarybos direktyva Nr. 97/70/EB, nustatanti suderintus saugumo reikalavimus 24 metrų ilgio ir ilgesniems žvejybos laivams (su 2002 m. balandžio 25 d. Komisijos direktyvos Nr. 2002/35/EB pakeitimais).

8. 1998 m. kovo 17 d. Tarybos direktyva Nr. 98/18/EB dėl keleivinių laivų saugos taisyklių ir standartų (su 2003 m. liepos 29 d. Komisijos direktyvos Nr. 2003/75/EB pakeitimais).

9. 1998 m. birželio 18 d. Tarybos direktyva Nr. 98/41/EB dėl įplaukiančiuose į Bendrijos valstybių narių uostus ir išplaukiančiuose iš jų keleiviniuose laivuose esančių asmenų registracijos.

10. 1999 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyva Nr. 1999/35/EB dėl privalomų patikrinimų sistemos, užtikrinančios saugų ro-ro keltų ir greitaeigių keleivinių laivų, kuriais teikiamos reguliarios paslaugos, plaukiojimą.

11. 2000 m. lapkričio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva Nr. 2000/59/EB dėl uosto priėmimo įrenginių, skirtų laivuose susidarančioms atliekoms ir krovinių likučiams.

12. 2001 m. gruodžio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva Nr. 2001/96/EB, nustatanti sausakrūvių laivų saugaus pakrovimo ir iškrovimo suderintus reikalavimus ir tvarką (tekstas svarbus EEE).

13. 2002 m. birželio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva Nr. 2002/59/EB, įdiegianti Bendrijos laivų eismo stebėsenos ir informacijos sistemą ir panaikinanti Tarybos direktyvą Nr. 93/75/EEB.

14. 2002 m. lapkričio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva Nr. 2002/84/EB, iš dalies pakeičianti direktyvas dėl jūrų saugumo ir teršimo iš laivų prevencijos (tekstas svarbus EEE).

15. 2003 m. balandžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva Nr. 2003/25/EB dėl specialių ro-ro keleivinių laivų stabilumo reikalavimų.

Papildyta priedu:

Nr. [X-116](#), 2005-02-15, Žin., 2005, Nr. 31-974 (2005-03-05); Žin., 2005, Nr. 35-0 (2005-03-17), i. k. 1051010ISTA000X-116

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1961](#), 2000-09-26, Žin., 2000, Nr. 85-2583 (2000-10-11), i. k. 1001010ISTAI-1961

Lietuvos Respublikos saugios laivybos įstatymo 52 straipsnio pakeitimo įstatymas

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-116](#), 2005-02-15, Žin., 2005, Nr. 31-974 (2005-03-05); Žin., 2005, Nr. 35-0 (2005-03-17), i. k. 1051010ISTA000X-116

Lietuvos Respublikos saugios laivybos įstatymo pakeitimo įstatymas

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-812](#), 2006-09-14, Žin., 2006, Nr. 107-4049 (2006-10-06), i. k. 1061010ISTA000X-812

Lietuvos Respublikos saugios laivybos įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymas